ΕΝΟΤΗΤΑ 7 : Η ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΓΟΡΔΙΟΥ ΔΕΣΜΟΥ (ΑΡΡΙΑΝΟΣ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΙΣ)

αρχαίο κείμενο	απόδοση στη νέα ελληνική
Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἐς Γόρδιον παρῆλθε,	Όταν Αλέξανδρος έφτασε στο Γόρδιο,
πόθος λαμβάνει αὐτὸν τὴν ἅμαξαν ἰδεῖν τὴν Γορδίου καὶ τοῦ ζυγοῦ τῆς ἁμάξης τὸν δεσμόν.	τον κατέλαβε έντονη επιθυμία να δει την άμαξα του Γορδίου και τον δεσμό του ζυγού της άμαξας.
Πρὸς δὲ δὴ ἄλλοις καὶ τόδε περὶ τῆς ἁμάξης ἐμυθεύετο,	Και μεταξύ άλλων βέβαια και αυτό λεγόταν για την άμαξα,
ὅστις λύσειε τοῦ ζυγοῦ τῆς ἁμάξης τὸν δεσμόν,	ότι δηλαδή όποιος λύσει τον δεσμό του ζυγού της άμαξας,
τοῦτον χρῆναι ἄρξαι τῆς Ἀσίας.	αυτός ήταν ορισμένο από τη μοίρα να εξουσιάσει την Ασία.
Ἦν δὲ ὁ δεσμὸς ἐκ φλοιοῦ κρανίας	Ήταν λοιπόν ο δεσμός από φλοιό κρανιάς
καὶ τούτου οὔτε τέλος οὔτε ἀρχὴ ἐφαίνετο.	και δε φαινόταν ούτε το τέλος ούτε η αρχή του.
Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἀπόρως μὲν εἶχεν ἐξευρεῖν λύσιν τοῦ δεσμοῦ,	Ο Αλέξανδρος, επειδή από τη μια αδυνατούσε να βρει τη λύση του δεσμού,
ἄλυτον δὲ περιιδεῖν οὐκ ἤθελε,	από την άλλη δεν ήθελε να τον αφήσει άλυτο,
μή τινα καὶ τοῦτο ἐς τοὺς πολλοὺς κίνησιν ἐργάσηται,	μήπως αυτό προκαλέσει κάποια αναταραχή (εξέγερση) στο πλήθος,
παίσας τῷ ξίφει διέκοψε τὸν δεσμὸν καὶ λελύσθαι ἔφη.	αφού τον χτύπησε με το ξίφος, έκοψε τον δεσμό στα δύο και είπε ότι λύθηκε.
Ἀπηλλάγη δ᾽ οὖν ἀπὸ τῆς ἁμάξης αὐτός τε καὶ οἱ ἀμφ᾽ αὐτὸν	Απομακρύνθηκε λοιπόν από την άμαξα κι ο ίδιος και οι σύντροφοί του
ὡς τοῦ λογίου τοῦ ἐπὶ τῇ λύσει τοῦ δεσμοῦ ξυμβεβηκότος.	με την ιδέα ότι ο χρησμός για τη λύση του δεσμού είχε εκπληρωθεί.
Καὶ γὰρ καὶ τῆς νυκτὸς ἐκείνης βρονταί τε καὶ σέλας ἐξ οὐρανοῦ ἐπεσήμηναν·	Και πράγματι τη νύχτα εκείνη βροντές και λάμψη από τον ουρανό έδωσαν σημείο επιδοκιμασίας ·
καὶ ἐπὶ τούτοις ἔθυε τῇ ὑστεραίᾳ Ἀλέξανδρος	εξαιτίας αυτών ο Αλέξανδρος πρόσφερε θυσίες την επόμενη μέρα
τοῖς φήνασι θεοῖς τά τε σημεῖα καὶ τοῦ δεσμοῦ τὴν λύσιν.	στους θεούς που του φανέρωσαν τα σημάδια και τον τρόπο λύσης του δεσμού .

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Τι εννοούμε όταν λέμε σήμερα : «αυτό το πρόβλημα είναι γόρδιος δεσμός» ;

2. ***α.*** Πώς περιγράφεται ο γόρδιος δεσμός και **β.** Για ποιους λόγους ο Αλέξανδρος ήθελε οπωσδήποτε να τον λύσει ;

3. Τι συνέβη εκείνη τη νύχτα και πώς ερμηνεύθηκε αυτό από τον Αλέξανδρο ;

4. Με βάση όσα λέγονται στο κείμενο, ο Αλέξανδρος παρουσιάζεται **τολμηρός, αποφασιστικός, ευφυής, φιλόδοξος, προνοητικός και ευσεβής.** Με ποια στοιχεία του κειμένου θα μπορούσαμε να δικαιολογήσουμε τα γνωρίσματα αυτά; Δίπλα σε κάθε αιτιολόγηση να γράφετε και μέσα σε παρένθεση τα σχετικά χωρία από το κείμενο (στο τετράδιο) .

5. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου έχουν συγγένεια (είναι ομόρριζες) οι παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής :

ΛΕΞΕΙΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ	ΟΜΟΡΡΙΖΕΣ ΛΕΞΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ
αρχηγός	
υπερκινητικότητα	
κατάληψη	
ασήμαντος	
θύμα	
ευρηματικός	
εθελούσιος	

6. Σύμφωνα με όσα έχετε μάθει για τους βασικούς όρους μιας απλής πρότασης, να αναγνωρίσετε τους βασικούς όρους σε καθεμία από τις επόμενες προτάσεις:

α. Ἀλέξανδρος ἔθυε τοῖς θεοῖς

β. Πόθος λαμβάνει αὐτὸν

γ. Οὔτε τέλος οὔτε ἀρχὴ ἐφαίνετο τούτου.

δ. Οὗτος διέκοψε τὸν δεσμὸν καὶ λελύσθαι ἔφη

7. Να συμπληρώσετε τον πίνακα των χρόνων:

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ
ἀλλάττεις			
ἄρχει			
λύομεν			
διακόπτετε			
θύουσιν			

8. Να ξαναγράψετε τις προτάσεις, μεταφέροντας τα ρήματα στον παρατατικό:

α. Ἡμεῖς ἐσμέν μαθηταί :

.....

β. Σύ ἐμοῦ φίλος εἶ :

.....

γ. Σωκράτης διδάσκαλος ἐστίν :

.....

δ. Οἱ σύμμαχοι γενναῖοι εἰσίν :

.....

Β1. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

1.Να συνδυάσετε κάθε όρο της στήλης Α με όποιον ταιριάζει από τη στήλη Β, κάνοντας, αν χρειάζεται, αλλαγές, ώστε να έχουμε αποδεκτά ονοματικά σύνολα:

Α	Β
1. ζυγαριά	α. έγγραφο
2. αστερισμός	β. του ποταμού
3. ζεύξη	γ. ομοιοκαταληξία
4. ζεύγος	δ. των κατακτητών
5. συζυγία	ε. ακριβείας
6. ζευγαρωτός	στ. των αποσκευών
7. ζυγός	ζ. του Ζυγού
8. ζύγιση	η. των χορευτών
9. ζυγοστάθμιση	θ. ρημάτων
10. διαζευκτήριο	ι. των τροχών

2. Βρείτε και γράψετε μία αντώνυμη από τον λεξιλογικό πίνακα για κάθε λέξη που σας δίνεται παρακάτω:

ΛΕΞΗ	ΑΝΤΩΝΥΜΗ
απομάκρυνση	
ένωση	
παντρεμένος	
μονός	